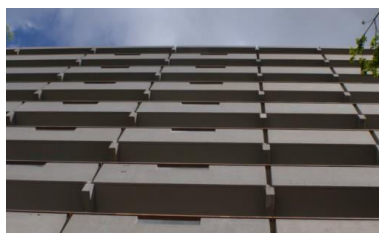

Dromen doen!

Verslag regiobijeenkomst 11 april 2019 in Kleiklooster Amsterdam

De regio Noordwest van Netwerk DAK was op donderdagochtend 11 april te gast in het Kleiklooster in de Bijlmer in Amsterdam. Doel van de bijeenkomst was een 'kijkje in de keuken' van het Kleiklooster, om elkaar te inspireren en om nieuwe ideeën op te doen.

Een klooster en een onderneming... hoe werkt dat in de praktijk? Gastheer en initiatiefnemer van het klooster is Johannes. We zitten deze ochtend met 7 gasten in de buurtkamer op de begane grond: werkers, bestuurders en vrijwilligers van inloophuizen, stiltecentrum, stadspastoraat en Netwerk DAK.

Het Kleiklooster is gevestigd in een van de flats in de Bijlmer. Het klooster lijkt op een 'T-vorm' binnen het geheel van de flat. De verticale poot wordt gevormd door het centrale deel met 3 verdiepingen. Op de begane grond is de buurtkamer, bedoeld voor ontmoetingen van de kloosterlingen, bewoners van de tijdelijke opvang, wijkbewoners en wijkorganisaties. Zo is er iedere woensdagavond een gezamenlijke maaltijd. In deze ruimte

komt ook wekelijks een groep vrouwen samen voor taallessen waarbij tevens gewerkt wordt aan empowerment. Er zijn daarnaast tijdelijke en eenmalige activiteiten zoals naaie reparatie en een barbecue. Er is geen vaste programmering. "We zien wel wat er op ons pad komt".

Op de eerste verdieping bevindt zich o.a. de kapel: een verstilde ruimte waar de kloosterlingen iedere avond om 20.00 uur samenkomen aan de hand van een eenvoudige liturgie. Op de bovenste verdieping zijn enkele kamers voor tijdelijke opvang. Het is mogelijk om 3 tot 6 maanden gebruik te maken van de opvang, soms is een verblijf iets langer, maar het is altijd tijdelijk. Momenteel vinden 3 moeders met 6 kinderen er onderdak. Het Kleiklooster is niet verantwoordelijk voor de formele zorg en hulpverlening aan de tijdelijke bewoners, maar de gasten zijn deel van de gemeenschap en zo nodig wordt zorg in de zin van mantelzorg geboden.

Op het horizontale deel van de T-vorm op de derde verdieping van het klooster bevinden zich de aaneengesloten appartementen van de kloosterlingen. De kloostergemeenschap wordt gevormd door 5 huishoudens: 8 volwassenen en 7 kinderen. Ieder heeft een eigen appartement in de flat en de afscheidingen tussen de balkons zijn verwijderd waardoor daar een 'gemeenschapsroute' is ontstaan. Johannes vertelt over het ontstaan van het klooster waarbij het vanaf het begin een zoektocht was om woorden van geloof in de praktijk te brengen. Twee vragen waren belangrijk: hoe ga ik goed met deze wereld om? En hoe geef ik barmhartigheid en

gastvrijheid vorm in het dagelijks leven? Het concept 'klooster' paste daar prachtig bij. Kloosterlingen werden gezocht en gevonden.

Het Kleiklooster kon 3 jaar geleden haar deuren openen. Sindsdien is het klooster zich blijven ontwikkelen. Het klooster heeft geen betaalde beroepskracht; de kloosterlingen hebben een baan buiten het klooster, ook om in de dagelijkse wereld actief te blijven. De activiteiten in het klooster worden vrijwillig opgepakt door de kloosterlingen. Er worden giften ontvangen uit collectes van kerken en van de vrienden van het klooster.

Er werd ook naar een duurzaam verdienmodel gezocht, en een vorm waardoor het klooster wortelt in haar omgeving. Daaruit is de bierbrouwerij ontstaan: een onderneming deels geleid door ondernemers van buiten het klooster. De bierbrouwerij is gevestigd naast de IKEA van Amsterdam, met daarin ook een proeflokaal. Daarnaast is men sinds kort gestart met eigen Kleiburg-koffie in de Amsterdamse Poort. De etiketten op de flesjes bier en de koffie helpen bij het verspreiden van het gedachtengoed van het Kleiklooster. Er zijn plannen om in de toekomst ook een bakkerij te starten. Plannen genoeg!

Tijdens ons bezoek en in het gesprek hebben we de positieve energie ervaren die uitgaat van Johannes en het klooster. Zelf zoekt hij bewust naar inspirerende voorbeelden, zoals Steve Jobs, die schreef over heldere dromen die ergens naar toe gaan, en dat die wanneer je deze droom deelt met anderen, ooit, op een bepaalde manier, waar worden gemaakt. "Als je je ideeën met anderen deelt, dan komt dat verder." Voor Johannes en de andere kloosterlingen is het bij elk nieuw idee belangrijk dat het iets moet toevoegen en moet passen bij het klooster, waarbij de kwaliteit centraal staat en de uitgangspunten van barmhartigheid en gastvrijheid voorop blijven staan. Als consumenten het Kleiburg-bier kopen, moet dat zijn omdat het een kwaliteitsproduct is, niet omdat men het goede doel wil steunen.

Voor ons als bezoekers was dat een belangrijke boodschap: blijf geloven in je eigen visie en missie, werk vanuit je waarden. Een verdienmodel met ondernemerschap klinkt goed, maar onderschat het niet! Ondernemerschap vraagt veel energie en niet iedereen is geschikt voor het ondernemerschap. Kijk eerst in je eigen omgeving wat er al aan bestaande initiatieven is, sluit waar mogelijk aan, smeed coalities. En wees creatief in je denken, bijvoorbeeld in de samenwerking met lokale ondernemers.

Tijdens de lunch was er ruimte voor informeel gesprek. Er was nog veel te bespreken. Een belangrijke vraag van inloophuizen ligt op het gebied van vastgoed. Misschien zou Netwerk DAK een denktank kunnen oprichten?

Wat we als bezoekers meenamen was de inspiratie om dichtbij je dromen te blijven: geloof erin, zoek partners, maak plannen en begin!

Marleen Kramer
Projectmedewerker Netwerk DAK

Met en voor elkaar er zijn!

Verslag regiobijeenkomst 7 mei 2019 in het Weeshuis Woerden

De regio's Zuid-Holland en Utrecht/Amersfoort van Netwerk DAK waren op dinsdagochtend 7 mei te gast in het Weeshuis in Woerden. Doel van de regiobijeenkomst was een 'kijkje in de keuken' van een al dan niet aangesloten instelling, om elkaar te inspireren en om nieuwe ideeën op te doen. De thema's Participatie en Ondernemen stonden centraal. Dit verslag beschrijft samenwerking rond opvang en rond participatie en de koffiebranderij.

De 21 deelnemers werden allereerst hartelijk ontvangen met een kopje thee of een kopje koffie uit de eigen branderij. Onze gastheer en barista John verwende ons met een zorgvuldig bereide cappuccino of latte macchiato.

Na een woord van welkom en een rondje namen om een beetje te weten met wie we bij elkaar waren, begon John, ook namens zijn vrouw Corrie, met een boeiende presentatie over de geschiedenis, de organisatie, de vrijwilligers, het werk.

In 2003 was er een organisatie waarvan, in beeldtaal uitgedrukt, "de schoenen goed ingelopen waren, maar de frisheid er wat van af was". De financiering voor de toekomst kwam onder druk te staan doordat kerken steeds minder konden bijdragen. In het bestuur in die tijd kwam de discussie omtrent de financiering als een steeds meer urgente vraag terug. Totdat er besloten werd om het goede verhaal, de missie van de organisatie centraal te stellen: "Als we hierin geloven, dan komt het geld daarna echt wel".

Vanuit deze gedachte is men met elkaar gaan bouwen. In het centrum was en is het belangrijk de gasten uit hun isolement te halen met activiteiten als schilderen, muziek maken, zingen. Er is een theater van de vriendschap. Het motto: iedereen moet mee kunnen doen, mee kunnen eten en koffie kunnen krijgen! Zo is er 'koffie aan de muur': iemand met een bredere beurs koopt een 2e kopje koffie voor iemand die het niet kan betalen. De prijzen van de koffie blijven laag! Over zaken van geloof kan gesproken worden in de 'koffiekerk'. Eens per 2 weken, er is een zogenaamd 'praystation'.

Het motto werd: Mét en vóór elkaar er zijn! En dit is nog steeds het motto. Samen met een brede groep van 100 vrijwilligers is er gebouwd aan een mooie gemeenschap. Naast de inloop is er bijvoorbeeld ook de 'Kerk in de buurt-winkel', voor de verkoop van tweedehandskleding en allerlei vintage artikelen. De verkoop levert geld op. En verborgen armoede werd langzaam zichtbaar. De vrijwilligers van de KidB-winkel hebben een signalerende functie gekregen. Hierdoor is de winkel een stevige poot in de armoedebestrijding gebleken.

Dit Inloophuis verdient zichzelf niet terug. Er zijn inmiddels 18 diaconieën die het Centrum financieel ondersteunen. En er werd een goede samenwerkingspartner gevonden in het Leger des Heils. Samen met de gemeente Woerden werden 5 opvanglocaties gerealiseerd met in totaal 40 bedden om mensen kort of voor iets langere tijd te kunnen opvangen in noodsituaties. Vanuit het Leger des Heils is er een betaalde coördinator.

Ook is er een samenwerking met het Leger des Heils en de gemeente over participatietrajecten. Mensen die moeilijk mee kunnen komen op de arbeidsmarkt, worden begeleid naar een vaste werkplek. Zo is de koffiebranderij ontstaan. Met een goede beschrijving en geholpen door fondsen en wervingsbureau 2Select was vrij snel het benodigde bedrag binnen om een koffiebranderij op te kunnen zetten. Een bevestiging van de missie: als je gelooft in je goede verhaal, dan doen anderen dat ook en dan komt het geld er!

Het Weeshuis Woerden kent de participatieladder: van laagdrempelig meewerken tot het hoogst haalbare op de ladder: het toe-leiden naar een vaste werkplek. De deelnemers van de koffiebranderij moeten naar de zogenaamde *Academie* om:

- de geschiedenis van koffie te leren kennen
- koffie te leren branden
- de logistiek van de koffie te leren kennen
- als barista de techniek van koffie schenken en bedienen te leren

Na deze academie en de werkervaring hebben de deelnemers een goede basis om in de horeca als barista verder te gaan werken.

Vorig jaar is de koffiebranderij gestart, de organisatie staat aan het begin van het proces. Maar er wordt al verder naar de toekomst gekeken. Er wordt onderzocht of een franchise mogelijk is, onder het mom van *delen is vermenigvuldigen!* Als een organisatie plannen heeft, dan staat John open voor gesprek! Er is al veel kennis opgedaan in dit proces, waar anderen van kunnen profiteren!

Na de presentatie van John was er pauze en een rondleiding, waarna er in 3 groepen besproken werd wat er met de thema's *participatie* en *ondernemen* wellicht in de eigen organisatie gedaan zou kunnen worden. Door uit te wisselen en contacten te leggen, kunnen we elkaar versterken!

Het was een inspirerende ochtend! Met dank aan de gastvrije ontvangst en inspiratie van het Weeshuis Woerden!

Zie: www.weeshuiswoerden.nl

Voor koffiebestellingen: www.overhoop.nl

Marleen Kramer
Projectmedewerker Netwerk DAK

We zijn er voor elkaar!

Verslag regiobijeenkomst 16 mei 2019 in het Inloophuis Dieren

De regio Gelderland en Rivierenvallei van Netwerk DAK was op donderdag 16 mei te gast in het Inloophuis in Dieren. Doel van de regiobijeenkomst was een 'kijkje in de keuken' van het Inloophuis Dieren, om elkaar te inspireren en om nieuwe ideeën op te doen. Dit verslag beschrijft samenwerking in het gebouw en hoe de bezoekers daar van profiteren. De turbulentie die ontstaat door de uiteenlopende vrijwilligers was de rode draad.

De 24 deelnemers werden allerhartelijkst ontvangen, een daarna startte coördinator Mieke Veen met een boeiende presentatie over de geschiedenis, de organisatie, de vrijwilligers en het werk.

Het Inloophuis Dieren bestaat inmiddels al ruim twintig jaar. In 2015 koos het bestuur voor een andere koers. Dat was nodig omdat er een vaste groep inlopers was, maar weinig nieuwe gezichten en omdat de gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers boven de zeventig lag. Met financiering van de gemeente en Kansfonds konden twee coördinatoren aangenomen worden. Nieuwe vrijwilligers en bezoekers werden geworven. Vrijwilligers die al langer meedraaiden en nieuwe vrijwilligers kregen een groepstraining en individuele gesprekken. Daarbij was duidelijk: de coördinator wil met het Inloophuis geen zorgfunctie vervullen. Het Inloophuis zorgt dat mensen met veel hulpvragen de juiste hulp krijgen via de WMO.

Gedwongen om het oude pand te verlaten, verhuisde het Inloophuis naar het huidige verzamelgebouw, waar alles draait om armoedebestrijding, participatie en circulaire economie. Daar zijn meerdere organisaties gevestigd: Stichting De Boei (onderdak en begeleiding aan jongeren vanaf 18 jaar), de Kledingbank van Stichting Strak, de Speelstoet van de SIZA (dagbesteding voor mensen met een beperking) en Project Doorslag (een fietsenwerkplaats annex werkervaringsproject van de gemeente Rheden). Voor het Inloophuis betekent deze verhuizing eindelijk ruimte voor creatieve activiteiten: schilderen, bloemschikken, decopatch en houtbewerken. Producten worden verkocht om nieuw materiaal van te kopen.

Mieke vertelt dat op deze locatie het onderscheid tussen vrijwilligers en inlopers langzaam verdwijnt. Dat heeft wel consequenties; je moet je organisatie daar op afstemmen. Mieke maakt specifieke afspraken om mensen enerzijds voldoende vertrouwen te geven en anderzijds niet met te veel verantwoordelijkheid op te zadelen. Alle vrijwilligers moeten wel aan enkele voorwaarden voldoen: luisteren naar elkaar; er zijn voor elkaar; rumoer, daar moet je tegen kunnen. Dat klinkt mooi, maar gaat niet altijd vanzelf en levert soms wel de nodige turbulentie op.

Bij Inloophuis Dieren is iedereen welkom. Door een boeken-uitleenkast en het winkeltje met spullen van de Vrijtijdsbesteding kwamen er daadwerkelijk andere mensen over de vloer en werd het stigma, 'dat-is-niet-voor-mij' doorbroken. Het meest waardevol is het Inloophuis voor de bezoekers die zich niet thuis voelen in een buurthuis en niet in aanmerking komen voor geïndiceerde dagbesteding.

De voorzitter is er trots op dat er wekelijks zo'n 180 verschillende mensen over de vloer komen, vrijwilligers en bezoekers. Hij vertelde wat hem het meest geraakt had: na het overlijden en afscheid van één van de oudste bezoekers konden mensen koffie drinken en napraten in het Inloophuis. Daar kwamen maar liefst 60 mensen bij elkaar, die met elkaar dit moment wilden delen.

Na de presentatie van Mieke en alle vragen volgde een rondleiding door het gebouw. Bijzonder was het verhaal van Stichting De Boei, twaalf vrijwilligers die dakloze jongeren opvangen en huisvesten en bemoedigen totdat zij weer zelfstandig verder kunnen. Dat doen ze al bijna 20 jaar, met nauwelijks middelen van buitenaf. De Boei is ontstaan vanuit het Inloophuis en is een soort zuster-organisatie.

De samenwerkende organisaties hebben bezoekers via verschillende kanalen, en financiering komt vanuit verschillende loketten. Bezoekers ervaren het als één gebouw, waar ze makkelijk aanschuiven bij een andere activiteit. Het is met name het Inloophuis, met Mieke en Joukje en alle vrijwilligers die zorgen voor een gastvrije sfeer en een warme ontvangst. Dat is, naast de inloop en de creatieve activiteiten, een heel belangrijke bijdrage aan het succes van dit pand.

Het was een inspirerende ochtend, waar bij de lunch nog stevig werd doorgepraat! Met dank aan de gastvrije ontvangst en inspiratie van het Inloophuis Dieren!

Helma Hurkens
Coördinator Netwerk DAK

Ik wil:

een roeping in een inspirerend en vernieuwend jasje

Verslag regiobijeenkomst 22 mei 2019 bij 'Ik Wil' in Eindhoven

Op woensdag 22 mei 2019 mocht een groep van bestuurders, coördinatoren en vrijwilligers van inloophuizen in de keuken kijken bij 'Ik Wil'. Deze Eindhovense stichting bestaat al sinds 2012, maar groeit nog altijd en was die dag voor velen van ons een ware ontdekking!

Oprichters Leyla Kalender en Esra Altmis waren onze gastvrouwen. Twee sterke, warme vrouwen die ons met open armen ontvingen. Beide vrouwen besloten afzonderlijk van elkaar om zich in te zetten voor hun omgeving. Het viel hen op dat er in de (met name Turkse) gemeenschap veel laaggeschoold werk wordt verricht, waarbij het talent van mensen vaak niet gezien of benut wordt.

Ook wisten veel mensen, met name migranten, de juiste hulp niet te vinden. Geïnspireerd door Gandhi's uitspraak 'Ben de verandering die je wilt zien in de wereld' huurde Esra van haar eigen geld een ruimte in een kerk. Hier konden mensen elkaar ontmoeten en geholpen worden met kleine vragen. En hier leerden Esra en Leyla elkaar kennen. Met een derde initiator die de ambtelijke taal machtig was, startten ze hun stichting. Esra besteedde er al haar eigen geld aan 'maar ik had zo die missie om dit te doen! Dat kwam van binnenuit, ik kon het niet tegenhouden.' Een fondsenwerver hielp met het verwerven van financiering, zodat 'Ik Wil' echt kon starten.

De stichting begon destijds met zes vrouwen aan wie gevraagd werd "Wat hebben jullie nodig?" Nu is het een grote organisatie met 13 betaalde parttime krachten, 30 vaste wekelijkse activiteiten en 100 losse initiatieven per jaar. Projecten ontstaan vanuit de mensen en vallen binnen de thema's ontmoeten, leren, werken, elkaar helpen en ontwikkelen. Het pand, een oud schoolgebouw, bruist van de energie. Bezoekers krijgen er taalles, worden geschoold in bepaalde ambachten of helpen mee in en rond het gebouw. De ruimtes zijn duidelijk met veel liefde ingericht.

Hoe bereikt 'Ik Wil' haar bezoekers? Meerdere organisaties die op bezoek zijn hebben te maken met teruglopende bezoekersaantallen, terwijl 'Ik Wil' alleen maar lijkt te groeien. Leyla vertelt dat het helpt dat ze zelf in de buurt is opgegroeid en uit eigen ervaring weet waar mensen tegenaan lopen. Ook de mensen die tot vertrouwenspersoon worden opgeleid om bij vragen te ondersteunen komen uit de wijk. Zij kunnen laagdrempelig informeren welke wensen er leven, hun eigen netwerk meenemen en verbinding zoeken met nieuwe mensen. Verder wordt er veel gecommuniceerd via facebook en whatsapp-groepen. Esra geeft met een lach aan dat ze niet meer kan bijhouden in hoeveel whatsapp-groepen ze zit.

Ook op het gebied van vrijwilligers heeft 'Ik Wil' niets te klagen. Zo'n 130 mensen zijn actief. Dit is mede te danken aan een hele concrete en (voor veel organisaties) vernieuwende denkwijze en invulling van het begrip 'wederkerigheid'. Aan bezoekers wordt gevraagd of zij iets terug kunnen of willen doen. Als zij willen deelnemen aan activiteiten dan kunnen zij dit gratis doen. In ruil voor deelname helpen ze bij activiteiten of klussen in huis of schenken ze bepaalde producten. De verschillende rollen die iemand kan doorlopen, van bezoeker naar deelnemer, ondersteuner, kartrekker of coördinator, zijn verbeeld in een bindingsladder. 'Ik Wil' probeert zo de vanzelfsprekendheid van het consumeren te doorbreken. Ook sluit het aan bij ideeën van menswaardigheid: niemand wil alleen in afhankelijkheid zitten en iedereen heeft iets toe te voegen. "Soms heeft iemand eerst hulp nodig, maar door iemand kleine dingen terug te vragen geef je hem een plek, een betekenis, een reden om te komen. Het is een vorm van zingeving." Het gebouw vormt bovendien één grote mogelijkheid voor mensen om werk te vinden: "Alles wat je hier kan leren heeft de potentie te helpen een betaalde baan te vinden."

Wat opvalt is de ondernemende geest van de medewerkers. Zo wordt er steeds gezocht naar verdienmodellen. Kunnen er spullen opgeknapt of gemaakt en verkocht worden? Een eigen sociaal kledinglabel is een droom van het naaiatelier. Een ander voorbeeld is de coöperatie die is opgericht, naast de stichting. Hierdoor kan men kennis en contacten met elkaar delen. Leden helpen elkaar aan opdrachten, investeren in elkaar en ondersteunen startende ondernemers. Steun van fondsen maakt

het bovendien mogelijk leden met een minikrediet op weg te helpen, zodat ze de nodige stappen kunnen zetten richting zelfredzaamheid.

Een ander mooi project waar 'Ik Wil' aan werkt is de zogenaamde 'community coin'. Die moet op den duur een parallel verdienmodel naast de Euro vormen. Mensen kunnen punten verdienen door hun tijd te investeren. Met hun punten kunnen ze diensten van anderen inkopen of, zo is de droom, korting krijgen op bijvoorbeeld hun huur of zorgverzekering. Een werkende community coin kan voor een betere verdeling tussen betaald en onbetaald werk zorgen. Wederkerigheid, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk of mantelzorg, wordt ermee zichtbaar gemaakt en gewaardeerd. Een heleboel mensen kunnen straks hopelijk beter meedoen in de maatschappij dankzij de community coin. Het project staat nog in de kinderschoenen, maar er is een app ontwikkeld en een pilot gestart. Iets om in de gaten te houden!

Er is zoveel te zien en te bespreken bij 'Ik Wil', dat we aan één ochtend eigenlijk niet genoeg hebben. Duidelijk is dat iedereen geïnspireerd naar huis gaat. Er komen bij de afsluiting van de ochtend mooie complimenten voorbij voor onze gastvrouwen: "Jullie stralen positiviteit uit. Zo van: ook al is het moeilijk, toch doorgaan, uiteindelijk komen er oplossingen." "Ik heb bewondering voor jullie gedrevenheid, maar ook voor jullie bescheidenheid." "Ik ben heel blij dat ik hier ben gekomen! Ik doe al heel lang vrijwilligerswerk en heb altijd vooral gedacht dat ik iets moest bieden. Ik ga zeker met wederkerigheid aan de slag." Ook onze gastvrouwen kijken terug op een geslaagde ochtend. Esra: "Wij willen graag bij Netwerk DAK aansluiten om door jullie geïnspireerd te raken. Samen leer je!" Leyla: "Samen gaan we de wereld mooier maken!"

*Naomi van Berkel en Sylvia Vrins
Projectmedewerkers Netwerk DAK*

Open Hof: opvangcentrum met vrijwilligers

Verslag regiobijeenkomst 11 november 2019 in Groningen

We zijn te gast in Open Hof. We starten met een kennismaking met hun werk in de stad. Daarna gaan we in gesprek over eigen vragen.

Open Hof in Groningen werd 42 jaar geleden opgericht vanuit de kerken. Anno 2019 is het een volwaardig opvangcentrum voor dak- en thuislozen. Zes dagen per week, in de ochtend en de middag is het open. Het wordt grotendeels gerund door vrijwilligers. Open Hof is een oecumenisch diaconaal-pastoraal centrum. Het centrum wordt mede in stand gehouden door de Groninger kerken. De gemeente Groningen steunt de Open Hof in haar werk met vrijwilligers.

Film

Gerhard ter Beek startte de bijeenkomst met de film die werd gemaakt bij het 40-jarig bestaan. Daarin worden twee mensen gevolgd. Een vrijwilliger die naast een drukke baan als huisarts eens in de twee weken een middag gastvrouw is. "Ik werk graag met mensen en hier vind ik het heerlijk dat ik gewoon een praatje kan maken, zonder dat er iets hoeft." De film volgt ook een bezoeker.

Dagelijks belt hij naar de nachtopvang om een plekje te reserveren. Overdag brengt hij hier zijn tijd door. "Bij Open Hof kan ik altijd terecht. Daar vind ik rust. De sfeer is goed."

Organisatie

Gerhard geeft informatie over de organisatie. Er werken 100 vrijwilligers, het is een groep wat oudere mensen en een groep jonge mensen en studenten. Het aandeel kerkelijke vrijwilligers daalt geleidelijk en is nu een minderheid. Er is een stevig bestuur. Maar nu de voorzitter stopt, is het lastig om binnen de kerken een nieuwe voorzitter te vinden. Ze twijfelen nu heel erg hoe ze daar mee om zullen gaan. Verspreid over de dag komen er zo'n 60-70 bezoekers die aanbellen. Er staat iemand die dan de deur open doet. Gerhard is de directeur voor 20 uur per week. Lonneke is de coördinator van de vrijwilligers en Annemarie is de pastor. Voor de ongeveer 200 mensen die hier hun briefadres hebben is er een sociaal werker die ook voor een aantal mensen de financiën bij houdt. Deze sociaal werker stopt over enige tijd en er zijn nu gesprekken met de gemeente of dit wordt voortgezet of niet. Dan is het ook altijd de vraag wat past bij je als inloophuis, is het niet een taak die de gemeente zelf moet doen. Maar van de bijdragen voor de sociaal werker wordt ook een deel van de overheadkosten betaald.

Agressie

Toen Gerhard kwam werken in Open Hof waren er geen pasjes en geen registratie. Het was in de tijd van de harddrugs en tijdens openingstijden stond een deel van de scene op straat, binnen was het overvol, er werd volop gedeald met alle problemen van dien. In 2000 heeft men de deuren lange tijd moeten sluiten vanwege geweldsincidenten. Het kon zo niet langer, het was niet veilig, niet voor de bezoekers en niet voor de vrijwilligers en de medewerkers. Toen is besloten om het pasjes systeem in te voeren. Iemand die zich misdroeg, mocht een periode niet komen en de pasjes waren een manier om daar zicht op te houden. Die pasjes zijn er vanaf die tijd. Als het er niet was, dan weet Gerhard ook niet of het nog ingevoerd zou worden. Er is nog steeds een duidelijk beleid. Als je agressief bent, dan word je geschorst en mag je een aantal dagen of een maand niet komen. Met name agressie tegen vrijwilligers wordt niet getolereerd. Dan gaat het om fysieke agressie. 'Dat moet wel om een veilige sfeer te houden, dat is belangrijk voor de andere bezoekers. En de vrijwilligers moeten zich veilig voelen. We zijn wel present, en schorsen als iemand een grens overschrijdt.' Incidenten worden altijd besproken met de vrijwilligerscoördinator.

Balans tussen presentie en zorg voor veiligheid

De deelnemers raken hierover in gesprek. Het aanloophuis in Leeuwarden werkt met pasjes. Er zijn inloophuizen in het land die niet werken met schorsing. Zij willen present zijn en weten dat als iemand niet meer in het inloophuis mag komen, hij of zij ook meestal nergens anders terecht kan. Dat is een dilemma. Het is altijd de spanning tussen 'er zijn voor iedereen' en zorgen voor een goede sfeer. Dat is altijd een lastige afweging. Maar de hier aanwezigen vinden dat als de veiligheid in het geding is, een schorsing wel degelijk mogelijk is.

Bezoekers als vrijwilligers?

De vraag komt ook op of er bezoekers zijn die gastheer of gastvrouw worden. Bij Open Hof is er één. Gerhard heeft het wel geprobeerd. Maar veel van de bezoekers kampen met verslaving en er is altijd het risico op terugval. Bovendien werkt het niet goed als iemand de ene dag vrijwilliger is en de andere dag bezoeker. De andere bezoekers reageren daarop: 'Wie ben jij dat jij bepaalt dat ik maar twee boterhammen mag' is het soort discussie dat je liever wilt vermijden.

Hoe is dat bij anderen? In veel inloophuizen wordt het wel gedaan. Dan worden er extra taken gecreëerd, bijvoorbeeld afwassen of helpen bij het eten. In Assen verwijzen ze bezoekers die wat meer willen doen, door naar Pro werk, voor participatie. Netwerk DAK heeft hier net een handreiking over gepubliceerd. Mee-doen helpt om eigen waarde en zelfvertrouwen te ontwikkelen. Activiteiten zoals schilderen doen dat ook. Het hangt ook heel veel van het type bezoeker af.

De Bres in Zwolle

Inloophuis De Bres in Zwolle: De Bres is 20 jaar geleden opgericht en is elke middag open. Er komen ongeveer 20-30 personen op een middag. Er zijn veel vrijwilligers van de kerk. De kerken hebben er veel geld voor over. Er zijn drie bestuursleden, de penningmeester is geen kerklid. Financieel is het af en toe wel spannend. Gelukkig is er nu een uitbreiding: coördinator Dini heeft sinds kort een aantal uren, eerst was zij vrijwilliger. Bij de maaltijden kunnen bezoekers meehelpen met aardappels schillen of tafels dekken.

Inloophuis Assen

Inloophuis van de kerken in Assen: Op projectbasis is er nu een bijdrage van de gemeente Assen. Er zijn ipads aangeschaft en een muziekinstallatie. Er komt een schilder-uurtje en een tv om samen naar evenementen te kijken. Jan vraagt of Netwerk Dak een app kan maken waar alle inloophuizen met openingstijden in te vinden zijn. Gerhard vertelt over zijn ervaring met zo'n soort app van de Stichting van de Straat in Groningen. Het vergt heel veel onderhoud en bijhouden.

De voorzitter vertelt dat hij anders naar de medemens is gaan kijken door zijn betrokkenheid bij het inloophuis. Je komt schrijnende situaties tegen. Hij heeft in zijn bedrijf zijn medewerkers tot vrijwilligerswerk gestimuleerd.

Jos is er trots op dat een dakloze die na een tijd een huis gevonden had, nu terug is gekomen naar het inloophuis. Hij werd vrijwilliger en dat is mooi, want tegen hem worden dingen verteld die niet tegen andere medewerkers worden verteld en hij weet wat er speelt. Daar is hij trots op. Er zijn enkele nieuwe vrijwilligers, maar het blijft een moeilijke zoektocht.

Aanloophuis Leeuwarden: trots

Titia vertelt over het aanloophuis Leeuwarden. Ze is er trots op dat het aanloophuis al zo lang kan bestaan met bijdragen van de kerken en dat er altijd weer vrijwilligers klaar staan.

Er worden nog meer ervaringen uitgewisseld, bijvoorbeeld of je het goed vindt als de agent af en toe komt binnenlopen.

Dank

De aanwezigen ontvangen het boekje 'Verhalen van de straat' en 'Samen bouwen aan een dak.'

Het was een mooie bijeenkomst, met dank aan de goede ontvangst in de Open Hof.

Noaberhoes Windmolenbroek:

Verslag regiobijeenkomst 19 november 2019 in Almelo

Netwerk DAK organiseert jaarlijks een bijeenkomst voor aangesloten inloophuizen, buurtpastoraat en straatpastoraat in de regio's. Dit jaar werven we breder om meer inloopinitiatieven met elkaar in contact te brengen. Jos Egberts van Herberg van Ars in Deventer had ook willen komen, maar was onverwacht verhinderd.

Helma Hurkens geeft informatie over Netwerk DAK. Het is een koepel van 110 organisaties op 130 locaties van inloophuizen, buurtpastoraat en straatpastoraat, meestal met een open kerkelijke achtergrond. Netwerk DAK organiseert uitwisseling van kennis, adviseert bij fondsenwerving of vraagstukken rond pr, vrijwilligers etc. In Twente zijn niet veel aangesloten organisaties, vandaar dat er vandaag niet een hoge opkomst is. Maar Helma is blij dat we te gast mogen zijn in het Noaberhoes. Het is in ieder geval een mooie ruimte op een mooie plek, en goed om te zien dat dit initiatief van de grond kwam.

Rondje kennismaken

Marja en Maria zijn vrijwilligster bij Inloophuis Neede, sinds enkele jaren. Eenzaamheid is een groot probleem in Neede, vooral onder ouderen. Marja was al eerder bij een regionale bijeenkomst in Dieren. Wat ze daar opgepikt heeft: het organiseren van een bingo-middag. Dat werkte in Dieren goed om nieuwe bezoekers te bereiken en in Neede is men daar ook mee begonnen. Gerard Bartels is degene die alles coördineert rondom het inloophuis. Het inloophuis is open iedere donderdag van 10.00-12.00 uur en eens per maand is er om 12.00 uur een lunch. Het is verbonden aan de parochie en de diaconie is er ook bij betrokken. Er is voor gekozen om op donderdag op en te zijn, omdat er dan geen andere inloop in het dorp is. Er zijn 6 vrijwilligers, per ochtend ongeveer 10-12 gasten en in totaal gaat het om een groep van 20-30 gasten die regelmatig komen.

Eddy Oude Wesselink is vanuit het maatschappelijk activeringswerk betrokken bij talloze initiatieven in kerk en samenleving, waaronder een inloophuis in Olst en Wijhe. Zo raakte hij ook betrokken bij het Noaberhoes en heeft meegedacht over de opzet.

Daarna vertelt Marinus Trommel, een van de initiatiefnemers, over de start van het Noaberhoes dat werd opgezet door wijkbewoners.

Noaberhoes Windmolenbroek

In Noaberhoes Windmolenbroek kunnen mensen uit de wijk elkaar ontmoeten en zelf activiteiten ontplooiën. De wensen van de wijkbewoners zijn leidend. De oprichters willen mensen stimuleren hun talenten in te zetten voor hun wijk en elkaar te ondersteunen.

In de visie van het bestuur helpen de ontmoetingen in het Noaberhoes om de wijk leefbaarder te maken, mensen krijgen meer contact, gaan zich verbonden voelen met elkaar en met de wijk en met verbondenheid groeit verantwoordelijkheid. Door deze werkwijze wordt de sociale cohesie in de wijk versterkt en zullen mensen minder snel in een isolement terecht komen. Windmolenbroek is de grootste wijk van Almelo, met 14.000 bewoners. Er is een winkelcentrum. Voor de gemeente Almelo is de wijk geen aandachtswijk, maar als men niet oppast dan wordt het dat wel. Marinus zou graag meer aandacht van de gemeente zien voor de wijk. Er is geen gastvrije plek waar je gewoon binnen kunt lopen. De vrouw van Marinus schreef een notitie over modern noaberschap. Dat sprak de gemeente aan. Met het aanschrijven van fondsen is € 70.00 bij elkaar gehaald om het pand te verbouwen.

Dat is het idee, en eerst keek men naar een leegstaande winkel, maar dat was erg duur. Toen is men het huidige pand binnengelopen om met de gebruikers te praten. Nu huurt men het pand van de woningstichting. Het is opgeknapt. Omdat men spullen bij Ikea kocht, werd er een binnenhuisarchitect beschikbaar gesteld voor de styling. Het Noaberhoes ziet er dan ook sfeervol uit, ruim en geborgen.

Het bestuur heeft goede netwerken in de stad. De gemeente steunt het initiatief. Ziet het als initiatief van bewoners. Het kan prima bestaan naast het huidige wijkcentrum dat vooral gericht is op activiteiten, maar waar niet een vorm van gastvrijheid wordt georganiseerd waardoor mensen er binnen lopen voor ontmoeting.

Opening en bekend worden

11 mei 2019 was de opening. Het initiatief is uitdrukkelijk gericht op alle buurtbewoners. Het streven is om zelfvoorzienend te zijn, dat wil zeggen dat de opbrengsten van koffie, broodjes en verhuur voor cursussen, vergaderen of feestjes voldoende moet zijn om de kosten van huur, energie en onderhoud te dekken. Dat lukt nog niet. Met een bijdrage van Fonds Franciscus is er nu respijt om die eigen inkomsten langzaam op te bouwen.

Er is op alle mogelijke manieren bekendheid gegeven: lokale kranten, koffiebonen uitgedeeld bij de supermarkt, de wijkagent is gevraagd om koffiebonen in plaats van boetes uit te delen en dat heeft hij gedaan. Opvallend: weinigen zijn daadwerkelijk koffie komen drinken met zo'n bon, maar het heeft een enorme bekendheid gegenereerd. Flyers zijn verspreid, posters opgehangen. In de zomer zat men buiten voor de deur en dat gaf veel aanspraak en vanzelfsprekend contact. Men is tevreden over de aanloop, er zijn 18 vrijwilligers en er worden veel activiteiten georganiseerd.

Gerdi is vrijwilligerscoördinator. Zij is vrijwilliger geworden na de opening, het sprak haar aan en zo werd ze vrijwilligerscoördinator. Ze had verwacht dat ze wat roosters moet maken, maar er komt veel meer bij kijken.

Er is een vast clubje van bezoekers: mensen die wel wat aanspraak kunnen gebruiken. Die komen elke dag. En er is een schil van mensen die zo af en toe binnen komen lopen. Een kop koffie kost 1 euro. Naast Gerdi is er een activiteitscoördinator. Eén van de vragen is: hoe doen we het met de vrijwilligers, hoe komen zij tot hun recht? Met de verschillende activiteiten wordt een breed publiek bereikt. Er is een vast weekrooster en er zijn eenmalige dingen zoals Halloween, sinterklaas, kerstmiddag. De wandelclub trekt weer andere mensen.

Het bereiken van mensen die eenzaam zijn

Maar wie komt niet over de vloer, voor wie het wel goed zou zijn Daar wil men nog naar gaan kijken. Helma onderscheidt verschillende soorten eenzame mensen. Iemand die eenzamer wordt door verlies van werk of partner is vaak wel in staat om contact te leggen en wil misschien wel naar het Noaberhoes komen. Maar er zijn mensen die nooit veel contact buiten eigen kring zoeken en die zullen nooit naar zoiets toe gaan.

Marja uit Neede vertelt dat ze contact hebben met Voormekaar, een soort wijkteam of WMO-loket. Eén nieuwe bezoeker kwam de eerste keer met een coach mee. Dat was een hele grote stap voor haar. De tweede keer kwam ze alleen en nu is het afwachten of ze deze week weer zal komen.

Veel ideeën

Het Noaberhoes zit volop in de startfase. Er zijn veel ideeën, een A4 vol: repair café, ideeëncafé, spelletjesmiddag, duurzaam Almelo. Het toilet is vermeld op de website hogenood.nl: in het winkelcentrum zijn maar 2 plekken waar je naar het toilet kan.

Er is contact met een aantal netwerken: LSA (landelijk steunpunt actieve bewoners), Twentse Noabers, het buitenbuurthuis.

Vrijwilligersbeleid

Hoe vind je vrijwilligers en hoe stem je de onderlinge communicatie af? In Neede doen ze dat via een logboek. Meestal zorgt de coördinator, al dan niet een beroepskracht, voor de communicatie,. Het is mogelijk om fondsen voor een beroepskracht te werven als je je richt op kwetsbare mensen. Dan kan zo'n beroepskracht mensen begeleiden om vrijwilligerswerk op te zetten en die de ervaring of kennis niet hebben. Als er wensen komen vanuit de vrijwilligers, bijvoorbeeld sinterklaas en kerstvieringen, dan is het belangrijk om de beleidslijnen en visie die het bestuur heeft uitgezet op elk moment uit te dragen, zodat de activiteiten passen binnen de visie van het bestuur en om te voorkomen dat één groep te veel de toon gaat zetten in het inloophuis.

Het was een boeiende ochtend en goed om kennis te maken met elkaar. Aan het einde was er een heerlijke lunch. Indien gewenst kan Hela een bezoek organiseren van/aan de herberg in Amersfoort. Helma bedankt voor de gastvrije ontvangst en wenst ieder veel succes met haar werk. Bij vragen, aarzel niet om te bellen of te mailen.

Tips

- Humanitas verzorgt online trainingen, ook over vrijwilligers werven.
- De publicatie van Netwerk DAK 'Samen bouwen aan een dak, handreiking voor het werken met kwetsbare vrijwilligers' (Helma heeft het uitgedeeld).
- De Herberg in Amersfoort Nieuwland werkt een beetje op vergelijkbare manier.
- KNHM adviseert; daar heeft het Noaberhoes al contact mee gehad.
- Als je veel meubilair bestelt bij een woonwarenhuis is het vaak mogelijk om gratis advies te krijgen van een interieur-ontwerper.
- Op de website insidepolarisation.nl staan drie animatiefilmpjes van elk 5 minuten die uitleggen hoe je polarisatie kunt verminderen.

Helma Hurkens
Coördinator Netwerk DAK

